

Отримано: 16 лютого 2021 р.

Прорецензовано: 3 березня 2021 р.

Прийнято до друку: 3 березня 2021 р.

e-mail: oksana.vargata@gmail.com

DOI: 10.25264/2415-7384-2021-13-4-9

Варгата О. В., Кулешова О. В., Міхеева Л. В. Теоретичний аналіз психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»* : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, червень 2021. № 13. С. 4–9.

УДК: 37.036:378.2

Варгата Оксана Валеріївна,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки
Хмельницького національного університету*

Кулешова Олена Віталіївна,

*кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки
Хмельницького національного університету*

Міхеева Людмила Василівна,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки
Хмельницького національного університету*

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті здійснено теоретичний аналіз психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності. Окреслено методологічні підходи до визначення сутності психологічної готовності. Визначено структурні компоненти психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності. Структура психологічної готовності до інноваційної професійної діяльності містить мотиваційні, ціннісні, когнітивні, операційні, особистісні, творчі, комунікативні, рефлексивні компоненти.

У статті розкрито поняття «готовність», «професійна готовність», «психологічна готовність», «інноваційна готовність», «психологічна готовність до інноваційної професійної діяльності». Розглянуто дефініцію психологічної готовності до інноваційної професійної діяльності в контексті наукового осмислення. Теоретико-методологічне осмислення наукової літератури дало змогу визначити сутність психологічної готовності до інноваційної професійної діяльності як психологічного феномену, що характеризується виявом мотивації до професійної діяльності, оволодінням інноваційними технологіями для досягнення цілей, здатністю до творчої активності та високим рівнем рефлексії. Під психологічною готовністю до інноваційної професійної діяльності розуміємо комплекс особистісних професійних якостей, які допомагають вирішити професійні завдання в інноваційній сфері. Удосконалено поняття психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності. Здійснено емпіричний аналіз рівнів психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності. Визначено психологічні чинники та психологічні бар'єри психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності.

Ключові слова: готовність, професійна готовність, психологічна готовність, інноваційна готовність, психологічна готовність до інноваційної професійної діяльності, психологічні чинники, психологічні бар'єри.

Oksana V. Varhata,

*PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Psychology and Pedagogy,
Khmelnitsky National University*

Olena V. Kuleshova,

*PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Psychology and Pedagogy,
Khmelnitsky National University*

Liudmyla V. Mikheieva,

*PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Psychology and Pedagogy,
Khmelnitsky National University*

THE THEORETICAL ANALYSIS OF THE PSYCHOLOGICAL READINESS OF THE SPECIALISTS OF SOCIONOMIC PROFILE TO THE INNOVATION PROFESSIONAL ACTIVITY

The article provides the theoretical analysis of the psychological readiness of socionomic specialists for innovative professional activities in the scientific psychological literature. The methodological approaches to determining the essence of psychological readiness are outlined. The structural components of the psychological readiness of socionomic specialists for innovative professional activity are determined. The structure of the psychological readiness in the innovation professional activity includes motivating value, cognitive, operational, personal, creative, communicative, reflective components.

The article reveals the definitions “readiness”, “professional readiness”, “psychological readiness”, “innovation readiness”, “psychological readiness for innovation professional activity”. The definition of psychological readiness for innovative professional activity in the context of scientific comprehension is considered. Theoretical and methodological understanding of the scientific literature allowed to determine the essence of psychological readiness for innovative

professional activity as a psychological phenomenon which is characterized by the demonstration of motivation for professional activity, mastery of innovative technologies to achieve goals, ability to creative activity and high level of reflection. In the article, the psychological readiness to the innovative professional activity is understood as the complex of the personal professional qualities, which assist in professional tasks solving in the innovative sphere. The concept of psychological readiness of socio-economic specialists for innovative professional activity has been improved. The article provides the empirical analysis levels of the psychological readiness of socio-economic specialists for innovative professional activities. The psychological factors and the psychological barriers of the psychological readiness of socio-economic specialists for innovative professional activity are determined.

Key words: *readiness, professional readiness, psychological readiness, innovation readiness, psychological readiness for the innovation professional activity, psychological factors, psychological barriers.*

Постановка проблеми. Професійна діяльність фахівця соціономічної сфери спрямована на формування внутрішньої позиції постійного самовдосконалення в практично-психологічній та соціальній діяльності. Соціальна спрямованість до діяльності у сфері «людина-людина» вимагає сформованості соціальних цінностей і просоціальних мотивів, інтересів до суспільних проблем, наданні допомоги іншим у різних галузях суспільної практики. Важливо зазначити, що під час навчання у виші фахівець соціономічного профілю має усвідомити професійно-етичні принципи, норми, вимоги, за якими треба діяти в професійній діяльності, удосконалити мотиваційну та емоційну сферу, які сприятимуть розвитку його психологічної готовності. У контексті нашого дослідження психологічна готовність фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності постає важливою умовою професійної компетентності, результатом і наслідком формування фахівця з високими потребами до самореалізації та самовдосконалення. Саме тому актуальною залишається проблема психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності, що містить комплекс взаємопов'язаних компонентів і заходів, спрямованих на формування конкурентоздатного професіонала, готового якісно виконувати професійні функції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності ґрунтовно розглядають: О. Алпатова [1], О. Варгата [2], І. Гавриш [3], О. Ігнатюк [5], В. Жукова [6], Л. Карамушка [7], О. Кулешова [2], А. Ліненко [8], Л. Міхеєва [2], Н. Мойсеюк [9], О. Сорокіна [10] та ін.

Мета і завдання дослідження. Здійснити теоретичний аналіз психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності й емпірично вивчити їхні рівні.

Виклад основного матеріалу. Ураховуючи значущість указаних проблем до вивчення сутності психологічної готовності до інноваційної професійної діяльності, має місце розмаїття думок щодо тлумачення самого поняття «готовність» у психологічних наукових працях.

А. Ліненко зазначає, що проблему готовності розглянуто в три етапи. Перший етап характеризується проникненням готовності у психічні процеси людини. Другий – дослідження феномена стійкості людини до зовнішніх та внутрішніх впливів. Третій – вивчення поняття готовності в теорії діяльності, а саме готовності через призму емоційно-вольового та інтелектуального потенціалу особистості щодо конкретного виду діяльності [9].

Українські науковці, розглядаючи готовність як складник активної діяльності особистості, виокремлюють такі структурні елементи: мотиваційний – передбачає відповідальність за виконання завдань і врахування сформованості мотиваційних стимулів до професійної інноваційної діяльності; орієнтаційний – забезпечує фахівців соціономічного профілю знаннями та уявленнями про специфічні особливості та психологічні умови професійної діяльності; операційно-діяльнісний – характеризується володінням способами та прийомами професійної діяльності, ключовими компетентностями; вольовий – передбачає самоконтроль, самообілізацію, уміння управляти діями; оцінний – прояв самооцінки своєї підготовленості, високий рівень рефлексивності та потреби в самовдосконаленні.

Н. Мойсеюк вважає, що під готовністю до педагогічної діяльності розуміють: психологічну, психофізіологічну, фізичну готовність (тобто професійну придатність); науково-теоретичну й практичну підготовку [10].

Погляди на зміст готовності Л. Григоренко розкривають суть готовності через самостійну роботу, тобто через розвиток самостійного професійно-педагогічного мислення [4].

Отже, ураховуючи те, що основою готовності до професійної діяльності є психологічна готовність, яку розуміють як складне комплексне психічне утворення, сплав функційних, операційних та особистісних компонентів, що мають динамічну структуру з функційними залежностями, важливо розглянути психологічну готовність фахівців соціономічного профілю до професійної діяльності.

Проблема психологічної готовності особистості до професійної діяльності стала об'єктом наукових і психологічних досліджень ще з кінця XIX ст. У науковій психологічній літературі окреслюють методологічні підходи до визначення сутності та структурних компонентів психологічної готовності: функційний підхід та особистісний підхід.

Теоретико-методологічні засади функційного підходу розглядають психологічну готовність як психофізіологічний стан, на основі якого здобувається оптимальний рівень досягнень діяльності.

Особистісний підхід розглядає психологічну готовність як підготовленість до певної діяльності. У контексті особистісного підходу готовність визначають як психічний стан і характеристики особистості, інтегративну якість, інтегровану властивість, психолого-педагогічну таксономію, розкриття потенційних можливостей, складне особистісне утворення, складне інтегральне новоутворення, інтегративне особистісне (психологічне) утворення, цілісне особистісне професійне новоутворення, внутрішньо-цілісне поєднання всіх структурних складників психіки.

На сьогодні психологічну готовність розглядають як істотну передумову будь-якої цілеспрямованої діяльності, при цьому в контексті психотехніки раніше вже вивчали різні аспекти психічної готовності людини до праці, а також було введено поняття «установка» як загальна фізіологічна готовність організму до виконання того чи того виробничого завдання [7].

У сучасній психолого-педагогічній літературі та різних наукових джерелах поняття психологічної готовності трактують як:

- наявність здібностей і професійних якостей;
- якість та особистісна характеристика фахівця соціономічного профілю;
- психологічний стан і суттєва ознака установки;
- психологічна умова успішності виконання професійної інноваційної діяльності;
- психологічний чинник ефективності професійної діяльності;
- цілісне явище, яке містить індивідуальні способи поведінки, практичні вміння та навички до професійної інноваційної діяльності;
- психологічна детермінанта особистості, що містить комплекс знань, умінь, навичок, мотивів та особистісних якостей.

О. Алпатова аналізує дефініцію психологічної готовності до професійної діяльності з двох аспектів: як цілісне новоутворення, що виявляється як якість особистості; як психічний стан, що забезпечує цілісний розвиток особистості для ефективного виконання майбутньої професійної діяльності [1].

Важливо зазначити погляди науковців щодо розвитку психологічної готовності до професійної діяльності, який є невід'ємною частиною особистісного розвитку людини та містить такі стадії: вибір професії, вступ у навчання, адаптація до навчання, адаптація до професійної діяльності. Саме на цих стадіях, як зазначають дослідники, відбуваються значні особистісні зміни, що обумовлюють напрямок та успішність розвитку психологічної готовності до інноваційної професійної діяльності [13].

Вивчивши погляди О. Гарновської на психологічну готовність, можна схарактеризувати цю психологічну категорію в контексті трьох взаємозумовлених і взаємозалежних підструктур: по-перше, функційна, що містить такі структурні компоненти: мотиваційний, який характеризується мотивами вибору професій і спеціальності, орієнтацією на її цінності; когнітивний, зумовлений спеціальними знаннями; операційний, який характеризується наявністю вмінь і навичок для вирішення професійних завдань; по-друге, емоційний, який передбачає установку на вирішення професійних завдань, емоційну задоволеність професією та психологічним комфортом; по-третє, особистісний, який містить професійні та особистісні якості особистості.

Аналізуючи погляди В. Толочек, можна зазначити, що професії в сучасному світі ставлять високі вимоги до особистості фахівця, а в нашому контексті до фахівців соціономічного профілю, зокрема: наявність мобільних якостей (вимогливість до себе та інших, доброзичливість, уважність) та розподіл уваги під час виконання різних видів професійних завдань, дотримання професійно-етичних принципів, уміння критично мислити та оперативно діяти в нестандартних ситуаціях.

О. Сорокіна зазначає, що для ефективної діяльності фахівців треба вирішувати такі завдання, як: розуміти психологічний зміст професійних ситуацій; прогнозувати способи індивідуальної поведінки; розвивати рівень рефлексії та самоконтролю, володіти техніками психологічної релаксації, що сприятимуть профілактиці професійному вигоранню; виявляти потребу в самореалізації та розвитку професійного потенціалу [11].

Узагальнюючи професіограми різних соціономічних професій, ми визначили якості, які забезпечують і перешкоджають виконанню професійної інноваційної діяльності. Позитивні якості, що сприяють ефективності виконання професійної інноваційної діяльності, такі: комунікативні здібності, розвинуті інтелектуальні, вольові якості, високий рівень концентрації та перемикання уваги, розвиток сугестивних здібностей, розвиток перцепції та емпатії, високий рівень стресостійкості, високий рівень самоконтролю та рефлексії, прагнення до саморозвитку та самоактуалізації, гнучкість і дивергентність мислення, толерантність, вихованість, гуманність, цілеспрямованість, енергійність, високий рівень мотивації та активності, розвинутий творчий потенціал та вміння долати перешкоди. Негативні якості, що зумовлюють неефективну професійну інноваційну діяльність, такі: безвідповідальність, низький рівень стресостійкості, низький рівень самооцінки, безініціативність, прояви агресивності, ригідність мислення,

конфліктність, відсутність організаційних здібностей, низький інтелектуальний рівень, низький рівень емпатії та перцепції, низький рівень розвитку творчого потенціалу, виражені фізичні та психічні вади, невміння долати труднощі.

Розглядаючи проблему психологічної готовності фахівця до оволодіння інноваційними технологіями, науковці сходяться на думці, що потрібно акцентувати не на застосуванні окремих інноваційних технологій, а на формуванні психологічної готовності фахівця щодо їх застосування. За їхніми дослідженнями, джерела готовності фахівця до застосування психолого-педагогічних нововведень охоплюють проблематику гуманістичної спрямованості особистості на навчально-виховний процес, спрямованості педагога на гуманізацію інноваційних процесів, професійне самовдосконалення особистості фахівця, удосконалення його професійної майстерності, розвиток творчих якостей особистості, формування рефлексії, а також оволодіння прийомами самоаналізу професійної діяльності. Відповідно, за переконаннями авторів, професійна гнучкість і позитивне налаштування фахівців соціономічного профілю на застосування інноваційних технологій – це не просто індивідуальні особливості, а вміння, які треба формувати та корегувати [7].

На думку І. Гавриша, готовність до професійної інноваційної діяльності – це інтегративна якість особистості вчителя, який розуміє зміст і цілі цього виду професійної діяльності, володіє операційною структурою її здійснення завдяки інтеграції загальнонаукових, психолого-педагогічних і фахових знань, умінь і навичок [3].

О. Ігнатович стверджує, що під готовністю до інноваційної діяльності треба розуміти особистісні властивості, які передбачають мотивованість педагогічних працівників створювати, засвоювати й поширювати освітні інновації [5].

В. Жукова вважає, що готовність до інноваційної діяльності формує інноваційну позицію особистості. Авторка переконана, що це важлива умова максимальної реалізації функційних можливостей учителя та розкриття його творчого потенціалу. За переконаннями науковця, у структурі професійної спрямованості особистості педагога готовність до інноваційної діяльності – це панівний показник його здатності нестандартно вирішувати нетрадиційні для навчально-виховного процесу проблемні ситуації [6].

Л. Козак розглядає готовність викладача до інноваційної професійної діяльності як результат його підготовки у виші, який містить систему мотивів, знань, умінь, навичок, професійних та особистісних якостей, що внаслідок забезпечують його успішність до інноваційної професійної діяльності в системі освіти [12].

Узагальнені результати загальнотеоретичного аналізу наукових підходів до проблеми психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності подано в табл. 1.

Таблиця 1

Результати теоретичного дослідження

№ з/п	Сутність поняття	Автор
1.	Психологічну готовність до професійної діяльності розглянуто з двох аспектів: як цілісне новоутворення, що виявляється як якість особистості; як психічний стан, що забезпечує цілісний розвиток особистості для ефективного виконання майбутньої професійної діяльності.	О. Алпатова
2.	Психологічну готовність можна схарактеризувати в контексті трьох взаємозумовлених і взаємозалежних підструктур: – по-перше, функційна, що містить такі структурні компоненти: мотиваційний, який характеризується мотивами вибору професій і спеціальності, орієнтацією на її цінності; когнітивний, який передбачає спеціальні знання; операційний, який характеризується наявністю умінь і навичок для вирішення професійних завдань; – по-друге, емоційна, яка передбачає установку на вирішення професійних завдань, емоційну задоволеність професією та психологічний комфорт; – по-третє, особистісна, яка містить професійні й особистісні якості особистості.	О. Гарновська
3.	Психологічна готовність – це істотна передумова будь-якої цілеспрямованої діяльності.	Л. Карамушка, М. Москальов
4.	Психологічна готовність до професійної (практичної) діяльності – це системне утворення особистості, яке виражає її ціннісне ставлення до виконання професійних обов'язків і базується на усвідомлених мотивах вибору професії.	А. Прокопенко
5.	Готовність до професійної інноваційної діяльності – інтегративна якість особистості вчителя, який розуміє зміст і цілі цього виду професійної діяльності, володіє операційною структурою її здійснення завдяки інтеграції загальнонаукових, психолого-педагогічних і фахових знань, умінь і навичок.	І. Гавриш
6.	Готовність до інноваційної діяльності варто розуміти як особистісні властивості, які передбачають мотивованість педагогічних працівників створювати, засвоювати й поширювати освітні інновації.	О. Ігнатович
7.	Готовність до інноваційної діяльності формує інноваційну позицію особистості як важливу умову максимальної реалізації функційних можливостей вчителя та розкриття його творчого потенціалу.	В. Жукова

Продовження таблиці 1

8.	Готовність викладача до інноваційної професійної діяльності – це результат його підготовки у виші, який містить систему мотивів, знань, умінь, навичок, професійних та особистісних якостей, що забезпечують його успішність до інноваційної професійної діяльності в системі освіти.	Л. Козак
9.	Готовність розглядає в три етапи: – проникнення готовності в психічні процеси людини; – дослідження феномена стійкості людини до зовнішніх і внутрішніх впливів; – вивчення поняття готовності в теорії діяльності, а саме готовності через призму емоційно-вольового й інтелектуального потенціалу особистості щодо конкретного виду діяльності.	А. Ліненко
10.	Готовність до педагогічної діяльності містить психологічну, психофізіологічну, фізичну готовність (тобто професійну придатність), науково-теоретичну й практичну підготовку.	Н. Мойсеюк
11.	Готовність розкривається через самостійну роботу, тобто через розвиток самостійного професійно-педагогічного мислення.	Л. Григоренко
12.	Розвиток психологічної готовності до професійної діяльності – це невід’ємна частина особистісного розвитку людини, що містить такі стадії: вибір професії, вступ на навчання, адаптація до навчання, адаптація до професійної діяльності.	О. Lazurenko, N. Smila

На нашу думку, розбіжності в тлумаченнях спричинені неоднаковим баченням сутнісного ядра психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності. Теоретико-методологічне осмислення цього питання дає змогу вважати, що високий рівень психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності здатний впливати як на прояв творчої активності особистості, так і на творче освоєння інноваційних технологій.

У контексті нашого дослідження важливо розвинути психологічну готовність фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності в умовах соціальних змін і врахувати психологічні чинники, які безпосередньо чи опосередковано впливають на її розвиток [8].

На основі аналізу психолого-педагогічних джерел ми провели інтернет-опитування, мета якого – визначити психологічні чинники, що стимулюють інноваційну діяльність і перешкоджають їй. Стимульовальними психологічними чинниками визначено такі: саморозвиток, самоосвіта, високий рівень рефлексії та мотивації, організація та умови праці, новизна діяльності, інтерес до роботи, можливість самовдосконалюватися. Психологічні чинники, що перешкоджають, такі: власна інерція та пасивність, особистісна тривожність, невпевненість у собі, негативне самосприйняття, розчарування від невдач, відсутня підтримка колег, стан власного здоров’я, неадекватний зворотний зв’язок, авторитарний стиль взаємодії з боку керівництва, жорсткий контроль та придушення ініціативи, невміння застосовувати інноваційні технології, нестача часу, обмежені ресурси.

Під час аналізу психолого-педагогічної літератури та вивчення психологічних чинників готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності ми визначили психологічні бар’єри, що виявляються в неадекватній пасивності фахівців, які заважають провадити інноваційну діяльність.

Щоб вивчити психологічні бар’єри до інноваційної професійної діяльності, ми провели психологічне дослідження, використавши методику, що ґрунтується на анкетуванні «Виявлення психологічних бар’єрів до інноваційної професійної діяльності», яку запропонував Є. Рогов. Ця методика передбачала відповідь на 15 запитань. У діагностичному дослідженні взяли участь 37 фахівців соціономічного профілю. Респонденти мали оцінити себе, виставивши такі бали: 5 – якщо твердження повністю відповідає дійсності; 4 – скоріше відповідає, ніж ні; 3 – і так, і ні; 2 – скоріше не відповідає; 1 – не відповідає. За результатами дослідження встановлено, що для високого рівня психологічної готовності до інноваційної професійної діяльності (75–55 балів) характерний активний розвиток особистості; для середнього (54–36 балів) – нестійка система саморозвитку; для низького (35–15 балів) – зупинка розвитку особистості. Результати анкетування подано на рисунку 1.

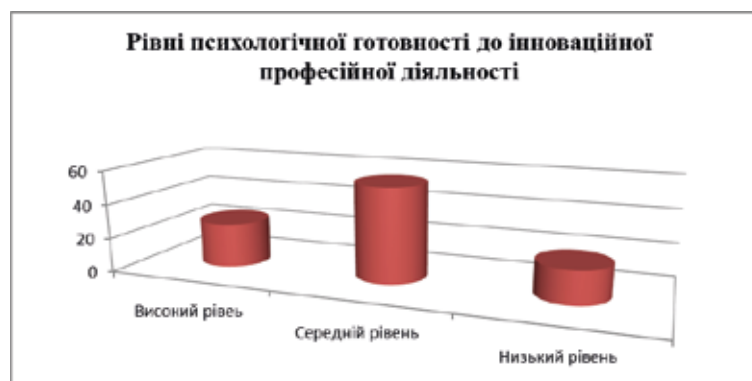

Рисунок 1. Рівні психологічної готовності до інноваційної професійної діяльності

Високий рівень психологічної готовності до інноваційної професійної діяльності виявлено у 26% респондентів; середній – у 55% опитуваних; низький – у 19% фахівців соціономічного профілю. З огляду на результати дослідження розвиток психологічної готовності особистості до впровадження інновацій неможливий без урахування психологічних чинників, що зі свого боку забезпечать комфорт для виконання професійних завдань.

У контексті нашого дослідження важливо зрозуміти сутність психологічної готовності до інноваційної професійної діяльності фахівця соціономічного профілю як цілеспрямованої систематичної діяльності, яка враховує теоретичний і практичний досвід, оснований на рефлексивності свого практичного досвіду за допомогою вивчення інноваційних змін для реалізації більш високих результатів. Отже, урахування сутності означеної проблеми психологічна готовність до інноваційної професійної діяльності – це такий психологічний стан, який передбачає наявність у фахівців соціономічного профілю мотивації до професійної діяльності, оволодіння інноваційними технологіями для досягнення цілей, здатністю до творчості та високим рівнем активного саморозвитку.

Висновки. Здійснивши теоретико-методологічний аналіз означеної проблеми в контексті психолого-педагогічного осмислення, під психологічною готовністю до інноваційної професійної діяльності будемо розуміти інтегральне, динамічне, багатокомпонентне, цілісне особистісне утворення, яке характеризується специфічним поєднанням наявності знань і вмінь фахівців соціономічного профілю до професійної діяльності; високим рівнем розвитку емоційної та мотиваційної сфери; розвитком інноваційного, критичного та гнучкого мислення; розвитком творчого потенціалу та рефлексивності; володінням методами саморегуляції та прийомами самоаналізу; володінням інноваційними технологіями та техніками комунікативної взаємодії; володінням нестандартними прийомами до розв'язання професійних завдань; прагненням до саморозвитку, самоактуалізації та професійного зростання [2].

Щоб вивчити психологічні бар'єри до інноваційної професійної діяльності, ми провели психологічне дослідження, за результатами якого високий рівень психологічної готовності до інноваційної професійної діяльності виявлено у 26% респондентів. Зважаючи на результати психолого-педагогічних досліджень, ми визначили психологічні чинники, що стимулюють інноваційну діяльність і перешкоджають їй. **Перспективи подальших досліджень** убачаємо в розробленні технології супроводу щодо психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності.

Література:

1. Алпатова О. В. Особливості процесу формування психологічної готовності майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності. *Соціальна робота в Україні: теорія і практика*. 2013. № 1–2. С. 169–176. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/srutip_2013_1-2_22.pdf.
2. Варгата О. В., Кулешова О. В., Міхеєва Л. В. Проблема психологічної готовності фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності в контексті психолого-педагогічного осмислення. *Психологічні засади розвитку, психодіагностики та корекції особистості в системі неперервної освіти : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (30–31 жовтня 2020 р.)*. Вінниця : КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти», 2020. С. 55–58.
3. Гавриш І. В. Формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності (методологічний і теоретичний аспекти) : монографія. Харків : ХОНМБО, 2005. 388 с.
4. Гончаренко Л. А. Полікультурна освіченість педагога: теорія і практика / за ред. В. В. Кузьменка. Херсон : РПО, 2009. 136 с.
5. Ігнатюк О. Теоретико-методологічні основи педагогічної інноватики. Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика. 2013. Вип. 2. С. 94–104.
6. Жукова В. Ф. Психолого-педагогічний аналіз категорії «психологічна готовність». *Вестник филиала Российского государственного университета в г. Сургуте. Серия: Педагогические науки*. 2011. Т. 4. № 5. С. 32–35.
7. Карамушка Л. М., Москальов М. В. Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації : монографія. Київ ; Львів : Сполом, 2011. 216 с.
8. Левшенко Н. А. Психологічні чинники особистісної готовності викладача післядипломної педагогічної освіти до професійної діяльності в умовах змін. *Вісник післядипломної освіти. Соціальні та поведінкові науки*. 2018. С. 92–107.
9. Ліненко А. Ф. До питання про формування в майбутніх учителів установки на педагогічну діяльність. *Наука і освіта : науково-практичний журнал*. Одеса, 2003. № 2–3. С. 19–22.
10. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навчальний посібник. URL : <https://sites.google.com/site/pedagogikasny/pedagogika/pedagogika-mojseuk-n-e-navc-posibnik>.
11. Сорокіна О. А. Психологічна підготовка соціальних працівників як складова професійної компетентності. *Актуальні проблеми психології. Т. V: Психофізіологія. Психологія праці. Експериментальна психологія*. Київ : ІВЦ Держкомстату України, 2007. Вип. 6. С. 296–301.
12. Kozak L. Scientific-research work in training of future teachers for innovative professional activities. *The advanced science journal / Editor-in-Chief: Roman Davydov*. 2013. Issue 6. P. 61–64.
13. Lazurenko O., Smila N. Psychological and Pedagogical Principles of Students' Emotional Sphere formation in the Process of Professional Training and Development. *Journal of Psychological Sciences*. 2016. Vol. 2. No. 3. P. 124–129.